

A1 Περίληψη

Ο συντάκτης του κειμένου εξετάζει συγκριτικά τη σημασιολογική εξέλιξη των όρων παιδεία και εκπαίδευση. Με αφορμή τη σύγχυση που επικρατεί στη χρήση τους διερευνά την ιστορική και εννοιολογική τους διαφοροποίηση. Για τον Αισχύλο και το Σοφοκλή η παιδεία ισοδυναμεί με την ανατροφή, ενώ για τον Πλάτωνα ταυτίζεται με την κατάκτηση της αρετής. Ως όρος η παιδεία σχετίζεται περισσότερο με την εκπαίδευση, όμως δε μπορεί να θεωρηθεί ταυτόσημή της. Έτσι απαιτείται η προσεκτικότερη μελέτη των όρων με στόχο να διευκρινιστεί η αναλογία και η διάστασή τους. Καταλήγοντας διαπιστώνει ότι η κλιμακούμενη απόκτηση γνώσης μέσω δημοσίων και ιδιωτικών εκπαιδευτικών φορέων, αποτελεί κοινή συνιστώσα. Η παιδεία, όμως, αντιστοιχεί σε μεθοδική, ελεύθερη και προαιρετική διαδικασία, ενώ η εκπαίδευση σε πράξη οριοθετημένη και επιβεβλημένη.

- B1.** α. Λ
β. Λ
γ. Σ
δ. Λ
ε. Σ

B2.α. Η παράγραφος αναπτύσσεται με σύγκριση – αντίθεση. Συγκεκριμένα συγκρίνονται σημείο προς σημείο οι έννοιες παιδεία και εκπαίδευση. Εντοπίζονται οι διαφορές τους και οι αντιθετικοί όροι διακρίνονται μεταξύ τους με άνω τελεία ('). Άλλωστε εντοπίζεται και η διαρθρωτική λέξη «Αντίθετα».

B2.β. Ωστόσο: αντίθεση, εναντίωση
Επομένως: συμπέρασμα
Προκειμένου: σκοπό
Που πάει να πει: επεξήγηση
Κυρίως: έμφαση

B3.α.

- Οι αρχές της εντοπίζονται στον Αισχύλο και Σοφοκλή.
- Η ίδια λέξη (...) σκοπίμως συνδέεται/συνυφάινεται κάποτε τόσο με την παιδεία όσο και με την παιδιά.
- (...) το οποίο, όσο βλέπω στα λεξικά, παρουσιάζεται πρώτη φορά στον πλατωνικό Κρίτωνα.
- (...) δημιουργεί σύγχυση εις βάρος και των δύο παραγόντων της κρίσιμης σωστής συζυγίας.

- Από εκεί και πέρα αρχίζουν πρόδηλες / ολοφάνερές και λανθάνουσες διαφορές (...)

B3.β. Αναβαθμίζεται ≠ υποβαθμίζεται

Μεταγενέστερη ≠ προγενέστερη

Επιτρέπουν ≠ απαγορεύουν

Ιδιωτική ≠ δημόσια

Διαφορές ≠ ομοιότητες

B4.α. εναλλάσσονται, αναδεικνύεται

B4.β. Με την παθητική φωνή το ύφος γίνεται πιο απρόσωπο και τυπικό ενώ ο λόγος πιο σύνθετος. Προσδίδεται αντικειμενικότητα και επιστημότητα. Η παθητική φωνή δίνει έμφαση στην πράξη και όχι στο υποκείμενο που ενεργεί.

G1. Πρόλογος**Το σχολείο του μέλλοντος**

Ζούμε σε μια ρευστή εποχή. Η ραγδαία επιστημονική και τεχνολογική εξέλιξη καθώς και η ισχυρότατη αλληλεπίδραση κρατών και πολιτισμών λόγω της προϊούσας παγκοσμιοποίησης έχουν γεννήσει προκλήσεις και έχουν διασπείρει σύγχυση. Λυσιτελή απάντηση στα ζητούμενα της εποχής μπορεί να δώσει μονάχα η εκπαίδευση. Η εκπαίδευση, όμως, εκείνη που θα καλλιεργεί ολόπλευρα το νέο, που θα διαπλάθει αρμονικά τον εσωτερικό του κόσμο, ώστε να μπορέσει να αντεπεξέλθει στις δυσκολίες του εξωτερικού-κοινωνικού περιβάλλοντος και να αξιοποιήσει τα νέα δεδομένα της εποχής. Είναι, επομένως, αναγκαίες οι μεταρρυθμίσεις, για να εκπληρώσει το ελληνικό σχολείο τον πολυσχιδή του ρόλο στις οποίες θα είναι καταλυτική η συμμετοχή του έμπυχου δυναμικού του – καθηγητών και μαθητών.

G1. ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ Α:

Το σύγχρονο σχολείο οφείλει:

- Να παρέχει γνώσεις γενικές αλλά και ειδικές με στόχο τη διεύρυνση των πνευματικών οριζόντων αλλά και την επαγγελματική κατάρτιση του μαθητή. Απαραίτητη κρίνεται η εξοικείωση με τις νέες τεχνολογίες για την προσαρμογή του σε μια ραγδαία μεταβαλλόμενη κοινωνία, οικονομικά και τεχνολογικά.
- Να καλλιεργήσει την κριτική ικανότητα, τη γόνιμη αμφισβήτηση, τη δημιουργική φαντασία ώστε να διαμορφωθούν άτομα ικανά να κατανοούν, να ερμηνεύουν και να αντιστέκονται στο δογματισμό, στην προκατάληψη και τη χειραγώγηση.
- Να μεταλαμπαδεύει ηθικές αξίες όπως η αλληλεγγύη, ο αλληλοσεβασμός, η ανεκτικότητα, η ειλικρίνεια, το μέτρο ώστε ο μαθητής να έχει σταθερή πυξίδα προσανατολισμού για να αποφύγει τον ψυχρό ορθολογισμό, που επιβάλλει η τεχνοκρατική εποχή μας και να διαμορφώσει υγιείς διαπροσωπικές σχέσεις.
- Να παρέχει ερεθίσματα πολιτικής σκέψης και προβληματισμού τονίζοντας τη σημασία της πολιτικής ευθύνης για τη διαμόρφωση της δημοκρατικής συνείδησης και να εδραιωθούν κανόνες κοινωνικής συμπεριφοράς με στόχο την ομαλή κοινωνικοποίηση του ατόμου.
- Σε μια πολυπολιτισμική εποχή με την αναβίωση ρατσιστικών και εθνικιστικών στερεοτύπων, το σύγχρονο σχολείο επιβάλλεται να διαμορφώσει «τον πολίτη του κόσμου» μέσα από την καλλιέργεια και ενίσχυση της οικουμενικής συνείδησης και της αποδοχής του διαφορετικού.

- Σε μια εποχή πολιτισμικής ομοιομορφίας και ομοιογένειας που επιβάλλουν οι συνθήκες της παγκοσμιοποίησης, επιτακτική κρίνεται η ανάγκη το σύγχρονο εκπαιδευτικό σύστημα να μεταδώσει τα πολιτιστικά στοιχεία του παρελθόντος, τις αξίες, την παράδοση στις επόμενες γενιές συνεισφέροντας στη διατήρηση της πολιτιστικής ταυτότητας και την καλλιέργεια της εθνικής συνείδησης.

Γ1. ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ Β:

Η ενίσχυση του παιδευτικού ρόλου του σχολείου απαιτεί την αρμονική συνεργασία μαθητών και εκπαιδευτικών.

Συγκεκριμένα:

- Χρήση του διαλόγου στην εκπαιδευτική διαδικασία και ομαδοσυνεργατικές μέθοδοι διδασκαλίας για την κατάκτηση της γνώσης.
- Αγάπη, κατανόηση, ανεκτικότητα, αλληλοσεβασμός για τη δημιουργία ενός δημιουργικού και ζεστού κλίματος στη σχολική τάξη.
- Αποφυγή του δογματισμού και του αυταρχισμού από την πλευρά του εκπαιδευτικού, ώστε να ενισχυθεί η αυτενέργεια και η ανάληψη πρωτοβουλιών του μαθητή.
- Ο δάσκαλος επιβάλλεται να αφουγκράζεται τα ανανεωτικά ρεύματα της εποχής και να επικαιροποιεί τις γνώσεις του.
- Απαραίτητη κρίνεται η χρήση των νέων τεχνολογιών και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στη διδασκαλία για την εύληπτη και ευχάριστη αφομοίωση της γνώσης.
- Ενίσχυση του ρόλου των μαθητικών κοινοτήτων και κίνητρα συμμετοχής σε εθελοντικές δράσεις μέσα από τις οποίες είναι δυνατόν να καλλιεργηθεί το πνεύμα της συλλογικότητας και της υπευθυνότητας.
- Ανάληψη πρωτοβουλιών για αθλητικές και καλλιτεχνικές εκδηλώσεις στο χώρο του σχολείου για την ηθικοποίηση και την αισθητική καλλιέργεια του μαθητή.
- Προγράμματα ανταλλαγής μαθητών, εκπαιδευτικές εκδρομές με κατάλληλη προετοιμασία με στόχο τη βιωματική επαφή του μαθητή με τη φύση και τον πολιτισμό.
- Έκδοση διαδικτυακής εφημερίδας με τη συμμετοχή των μαθητών και την καθοδήγηση των εκπαιδευτικών, με στόχο να αναπτύξουν ένα φιλέρευνο και συμμετοχικό πνεύμα καθώς επίσης και να εξοικειωθούν στον ψηφιακό ακτιβισμό.

Επίλογος

Ο προβληματισμός γύρω απ' τους στόχους της εκπαίδευσης, τα αντικείμενα διδασκαλίας και τις μεθόδους της παιδαγωγικής πραγμάτωσης έχει ξεκινήσει ήδη απ' την αρχαιότητα, γεγονός απόλυτα φυσιολογικών δεδομένων των διαφορετικών κοινωνικών συνθηκών και της κατ' ευτύχημα –αδιάλειπτης προόδου της ανθρωπότητας. Κοινό σημείο, όμως, αποτελεί το ότι η εκπαίδευση οφείλει να υπηρετεί την ολόπλευρη βελτίωση του ανθρώπου ως μονάδας και ως προσώπου – μέλους της κοινωνίας και του πολιτισμού όπου ζει, γιατί έτσι μόνο θωρακίζεται η μόνη αυταξία- η ανθρώπινη ευτυχία.